

VÄINÖ MONONEN

TALVISOTA SUOMUSSALMELLA III

TALVISOTA SUOMUSSALMELLA III

(C) 2021 Väinö Mononen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-4424-6

TALVISOTA SUOMUSSALMELLA III

Alkusanat

Sisällöstä

Talvisota Suomussalmella III on kolmas julkaisu viiden teoksen sarjasta Talvisota Suomussalmella. Se on jatkoa edelliselle teokselleni Talvisota Suomussalmella II.

Kirjan sisältö esittelee massiivisia neuvostojoukkoja ja heidän taustojaan sekä sivuaa Puna-armeijan käymää ankaraa kamppailua Suomussalmen taisteluissa ja heidän sietämättömiä olojaan rintamalla.

Ajautuessaan ahdinkoon he joutuivat vieraalla maalla ainaisen nälän ja kylmän lisäksi kestäämään myös täysin epäinhimillisiä olosuhteita jatkuvassa suomalaispuristuksessa.

Rauhan tultua moni teloituksista selvinneistä passitettiin menolipun kanssa vankileireille, jotka nielaisivat tuhansittain neuvostosotilaita lopulliseen kadotukseen. Vain harva heistä palasi enää takaisin. Veljeskansan vapauttajien kohtalo ei ollut kadehdittava.

Kansien välistä löytyy lisäksi runsaasti erilaisia tilastoja neuvostoliittolaisten osalta, kuten muun muassa suurarmeijan sotilaiden valtavaa kalustoa niin maalla kuin ilmassakin sekä heidän erilaisia aseitaan ja varusteitaan. Mukana on myös yksittäisten venäläis-sotilaiden paljon puhuvia kommentteja sekä Puna-armeijan johdon viestejä itärajan takaa.

Sisällössä käsitellään myös kiistan toisen osapuolen - Suomen armeijan osuutta. Käydään läpi suomalaisen sotilaskoulutuksen alkuvaihetta ja sen kehityskaarta ennen talvisotaa sekä lisäksi täydentävänä yhteenvedona sodan jälkeisiä mietteitä itse talvisodan tapahtumista.

Mukana on muun muassa ilmatorjuntaa ja ilmapuolustusta sekä väestönsuojelua ja armeijan lääkintähuoltoa. Lisäksi on sivuttu Suomen armeijan omia taisteluyksiköitä ja niiden kalustoa, aseita, ammuksia ja tarvikkeita sekä niiden käyttötapoja.

Puhutaan myös kansalaisten vapaaehtoistoiminnasta, suojeluskuntien ja lottien sekä ulkomaalaisten osuudesta talvisodassa. Lopuksi on koottu JR 65:n taisteluissa vaikuttaneen luutnantti Olli Kurosen syvällisiä luotauksia talvisodasta.

Teos on omistettu Suomussalmella 1939-1940 käydyn talvisodan suomalaisveteraaneille ja heidän unohtumattomalle muistolleen.

Enossa 30. marraskuuta 2020

Väinö Mononen

TALVISOTA SUOMUSSALMELLA III

Sisällysluettelo

Alkusanat

- Sisällöstä *sivu 7*

Neuvostoliitto - pelottava vihollinen

Armeijan alkuvaiheita

- Jumalattomuus ottaa vallan
- Uskonnollinen vaino *sivu 21*

Puna-armeijan joukot

- Tapahtumien taustatekijöitä... *sivu 24*
- ...ja linjanvetoja *sivu 24*
- Suureksi sotilasmahdiksi *sivu 27*
- Sotavoimien johtojärjestelmä
 - Järjestelmä elää ja voi hyvin *sivu 29*
 - Aseita ja aluerajauksia *sivu 30*
 - Tehokas sotateollisuus *sivu 32*
 - Hallituksen erikoisjoukot *sivu 33*
 - Venäjän sotilasmenot *sivu 34*

• Valmistautumista sotaa varten	<i>sivu 36</i>
• Valvontaa ja vakoilua	<i>sivu 37</i>
• Pyhä vala	<i>sivu 40</i>
• ”Noitavainoja” ja ilmiantoja	<i>sivu 41</i>
• Avuttomia aseita ja kelvottomia kartoja	<i>sivu 42</i>
• Raakoja otteita omia komentajia kohtaan	<i>sivu 44</i>
• Lisäkoulutusta tarvittiin	<i>sivu 47</i>
• Venäläiset perustavat hiihtopataljoonia	<i>sivu 49</i>

Venäläiset hiihtojoukot

• Sotilaan tuntomerkit	<i>sivu 53</i>
------------------------	----------------

Hiihtojoukkojen aseistus

• Konepistooli PPD (M/34)	<i>sivu 53</i>
• Konepistooli PPD (M/34-38)	<i>sivu 54</i>
• Automaattikivääri AVS-36 (M/36) Simonov	<i>sivu 55</i>
• Puoliautomaattikivääri SVT-38 (M/38) Tokarev	<i>sivu 55</i>
• Jalkaväenkivääri m/91-30	<i>sivu 56</i>
• Tarkka-ampujakivääri m/91-30	<i>sivu 56</i>
• Maxim-konekivääri (m/1910)	<i>sivu 57</i>
• ”Emma”-pikakivääri m/27 Dektjarev DP-27	<i>sivu 58</i>
• Revolveri Nagant M 1895	<i>sivu 58</i>
• ”Tähti”-pistooli Tokarev TT-33	<i>sivu 59</i>
• Valopistooli m/1930	<i>sivu 59</i>
• ”Naku”-kranaatinheitin (50 Krh/39)	<i>sivu 61</i>
• Varsikäsikranaatti RGD-33	<i>sivu 61</i>
• Munakäsikranaatti F1	<i>sivu 62</i>
- Varoitus!	<i>sivu 62</i>

Venäläisten olosuhteista rintamalla

- Vodkaa ja voivottelua *sivu 63*
- Hermot kireällä *sivu 66*
- Ei lepoa - ei lämpöä *sivu 69*
- Muita viheliäisyyksiä *sivu 72*
- Eikä muonassakaan ollut kehumista *sivu 75*
- Tietöitä ja kuljetuksia *sivu 77*

Suomen Kansanarmeija

- Ensimmäinen armeijakunta *sivu 81*
- Pääministeri Kuusinen *sivu 83*
- Kenraali Anttila *sivu 85*
- Kirjeenvaihtoa *sivu 86*
- Viimeinen isku *sivu 88*

Edessä uusiutumisvaihe

- Uusia karttoja ja taisteluoppaita
 - Komeita karttalehtiä *sivu 90*
 - Taktinen taisteluopas *sivu 90*

Viimeisintä asetekniikkaa

- Sarjatuliaseita saadaan *sivu 95*
- Tykistön käyttöä *sivu 96*
- Heittämiä ja muita vempaimia *sivu 98*
- Paljon panssarivaunuja *sivu 100*
- Muita aselajeja *sivu 102*

- Erikoisjoukkoja *sivu 103*

Muita kohtaloita

- Kurjuutta ja kuolemaa muuallakin *sivu 105*
- Haavoittuneiden käsittelyä *sivu 105*
- Kaatuneiden huoltoa *sivu 109*

Rauha koittaa

- Moskovan rauhansopimus *sivu 112*
- Rajanvetoa *sivu 116*
- Taistelualueiden siivousta... *sivu 117*
- ...ja ”puhdistusta” *sivu 121*

Talvisodan hinta

- Laskuoppia... *sivu 123*
- ...ja tilastoja *sivu 125*
- Sotavangit *sivu 127*
- Leiriltä leirille *sivu 128*

Puna-armeijan aseistusta

Jalkaväki *sivu 131*

Kenttätykistö *sivu 135*

Panssarivoimat *sivu 139*

- Venäläisten käyttämää panssarikalustoa *sivu 141*

Puna-armeijan panssarivaunuja

- Vickers 6-ton *sivu 142*
- Vaunun tekniikka *sivu 142*
- T-26 panssarivaunu *sivu 143*
- Vaunun eri mallit *sivu 143*
- T-28 panssarivaunu *sivu 144*
- T-35 panssarivaunu *sivu 145*
- BT-sarjan panssarivaunut *sivu 146*
- Vaunun eri mallit *sivu 148*
- BT-7 vaunun tekniikka *sivu 149*
- Puna-armeijan panssarikaluston käyttötarkoitus *sivu 149*

Ilmavoimat *sivu 151*

- Neuvostoliittolaisen lentokaluston ominaisuuksia *sivu 155*

9. Armeijan ilmavoimat

- Keskitys Kuhmon rintamalle *sivu 157*
- 9. Armeijan ilmavoimien lentokoneet 1.2.1940 *sivu 158*
- Polikarpov I-15 *sivu 158*
- Polikarpov I-16 *sivu 159*
- Polikarpov I-153 *sivu 160*
- Tupolev SB-2 *sivu 161*
- Tupolev TB-3 *sivu 162*

Repolan lentotukikohta

- Kiistatonta ilmaherruutta *sivu 163*

Merivoimat

- Massiivinen aselaji *sivu 165*

Asevoimien vertailua

- Voimasuhteet *sivu 167*
- Neuvostojoukkojen määrät rintamalla sodan loppuvaiheessa *sivu 168*
- Jalkaväkidivisioonan määrävahvuudet *sivu 169*
- Jalkaväkirykmentin määrävahvuudet *sivu 170*
- Jalkaväkirykmentin pataljoonan määrävahvuudet *sivu 170*

Lyhenteitä ja sotilassanastoa

- Puna-armeija *sivu 171*
- Jalkaväki *sivu 172*
- Tykistövoimat *sivu 174*
- Panssarivoimat *sivu 175*
- Ilmavoimat *sivu 176*
- Muita yhteyksiä *sivu 177*

Viestejä itärajan takaa...

- Sotavalmistelut *sivu 178*
- Leningradin Sotilaspiirin Esikunnan oikaisu *sivu 179*
- Ylimmän sotaneuvoston päämajan direktiivi
8., 9. ja 14. Armeijan komentajille ja sisäasiain
kansankomissaarille taistelutoimista vakoilua vastaan *sivu 181*
- Moskova, SNTL:n NKVD, Toveri Berijalle *sivu 183*
- Tjp:llä välitetty sanoma *sivu 184*
- Sosialististen Neuvostotasavaltojen Kansan-
komissaarien Neuvoston Asetus *sivu 186*
- Liite - vientikielto *sivu 187*
- Ota meidät vastaan, Suomi-kaunotar *sivu 189*

Suomen armeija - sinnikäs vastus

Mietteitä talvisodan kokemuksista

- Muistutus nykypäivälle!
- Yleisesikuntaeversti Matti Aarnio *sivu 190*
- Mottitaktiikka *sivu 192*
- Motti *sivu 193*
 - Sotilastermin alkuperä *sivu 193*
 - Motittaminen *sivu 194*
- Komentajan profiili *sivu 196*
- Armeijan kivijalka *sivu 198*
- Suojeluskuntajärjestö *sivu 199*
- Talvisodan ”kansanarmeija” *sivu 201*

- Viipurin markovillalaiset upseerit
- Upseerikokelaasta aktiiviupseeriksi *sivu 203*
- Päällystö sotaopissa *sivu 205*
- Komitea kokoontuu *sivu 206*
 - Komppanianpäällikkökurssit 1929-1938 *sivu 207*
 - Aktiiviupseerikurssit 1931-1935 *sivu 207*
 - Maavoimien kapteenikurssi 1936-1937 *sivu 208*
 - Komentajakurssi 1936-1937 *sivu 209*
 - Ilmavoimien kapteenikurssit 1936-1937 *sivu 209*
 - Piiripäällikkökurssit 1937-1938 *sivu 210*
 - Aselaji- ja raskasasekurssit *sivu 210*
- Komentajan paikka
- Kaipaako sota yhtä miestä? *sivu 211*
- Suomalaisupseereiden sotilasarvot
- Selkeä porrastus *sivu 212*

Sissikersantti

- Aarne Korhonen (1917-2002)
 - Voimamies *sivu 214*
 - Kiiwas karjalainen *sivu 214*
 - Suomussalmelle *sivu 215*
 - ”Kurjanlinna” *sivu 216*
 - Tuhotöitä *sivu 217*
 - Raskas yö *sivu 218*
 - Tuplapotti *sivu 218*
 - Ruumiskasassa *sivu 219*
 - Ritariesitys *sivu 221*

TALVISOTA SUOMUSSALMELLA III

Kirjan sisältö esittelee neuvostojoukkoja ja heidän taustojaan sekä sivuaa Puna-armeijan käymää ankaraa kamppailua Suomussalmen taisteluissa ja heidän sietämättömiä olojaan rintamalla.

Kansien välistä löytyy lisäksi runsaasti erilaisia tilastoja neuvostoliittolaisten osalta, kuten suurarmeijan sotilaiden valtavaa kalustoa sekä heidän erilaisia aseitaan ja varusteitaan.

Mukana on myös yksittäisten venäläissotilaiden paljon puhuvia kommentteja sekä Puna-armeijan johdon viestejä itärajan takaa.

Sisällössä käsitellään myös Suomen armeijan omaa osuutta, jossa käydään läpi suomalaisen sotilaskoulutuksen alkuvaihetta ja sen kehityskaarta ennen talvisotaa sekä sodan jälkeisiä mietteitä itse talvisodan tapahtumista.

Mukana on niin ilmatorjuntaa kuin ilmapuolustusta sekä armeijan lääkintähuoltoa ja kansalaisten väestönsuojelua.

Lisäksi on sivuttu Suomen armeijan omia taisteluyksiköitä ja niiden kalustoa, aseita, ammuksia ja tarvikkeita sekä niiden käyttötapoja.

Puhutaan myös kansalaisten vapaaehtoistoiminnasta, suojeluskuntien ja lottien sekä ulkomaalaisten osuudesta talvisodassa.

Lopuksi on koottu JR 65:n taisteluissa vaikuttaneen luutnantti Olli Kurosen syvällisiä luotauksia talvisodasta.

MKT, tietokirjailija Väinö Mononen

